

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

KLASA: 023-01/12-01/207
URBROJ: 526-02-02-02/1-12-4
Zagreb, 07. rujna 2012.

u2 + 18A)
MINTERST
7.9.2012 - 16.15

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Glavno tajništvo
gđa Marica Matković,
glavna tajnica

Trg svetog Marka 2
10000 ZAGREB

PREDMET: Zastupničko pitanje Branka Vukšića, u vezi sa štetnim posljedicama za dobavljače i domaće proizvođače nastalim temeljem ugovora sklopljenih s trgovačkim lancima
- odgovor, dostavlja se

Poštovana,

Vlada Republike Hrvatske je dopisom KLASA: 021-12/12-01/599, URBROJ: 5030110-12-1 od 27. srpnja 2012. godine dostavila zastupničko pitanje Branka Vukšića slijedećeg sadržaja:

„Zbog čega država tolerira mobbing velikih trgovačkih lanaca, naročito onih u rukama stranih vlasnika, prema domaćim proizvođačima i dobavljačima? Nekoliko se proizvođača voća, mesa, mlijeka, povrća i mesnih prerađevina žalilo da moraju plaćati enormno visoke penale trgovačkim lancima koji su, zbog lošega poslovanja i nesposobnosti, završili u gubicima. Tada njihovi šefovi posežu za vazalskim ugovorima i ucjenjuju nabavljače i domaće proizvođače, ili platite dodatnih od nekoliko desetaka do nekoliko stotina tisuća kuna penala, ili vaša roba više neće biti na našim policama. Takav reket im omogućuju ugovori koji su protivni hrvatskoj pravnoj stečevini. Štiti li Vlada naše proizvođače?“

Vezano za predmetno pitanje, Ministarstvo gospodarstva nastavno daje mišljenje.

Što se tiče formiranja maloprodajnih i veleprodajnih cijena na tržištu Republike Hrvatske, jedno od osnovnih polazišta gospodarske politike je da se cijene slobodno formiraju u skladu sa uvjetima na tržištu.

Trgovački centri u Republici Hrvatskoj, osnovani od strane pravnih osoba, registrirani su pri trgovačkim sudovima u Republici Hrvatskoj, te sukladno važećim propisima posluju pod jednakim uvjetima, kako po pitanju formiranja cijena, tako i po pitanju sklapanja poslovnog odnosa s poslovnim partnerima, odnosno dobavljačima roba i usluga. Poslovni odnosi između poslovnih subjekata uređeni su Zakonom o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05., 41/08. i 125/11.)

Djelatnost trgovine uređena je Zakonom o trgovini („Narodne novine“ broj 87/08., 116/08., 114/11.), u okviru kojeg je člankom 63. uređeno područje nepoštena trgovine. Tim je člankom točno definirano što se sve smatra nepoštenim trgovanjem te koje radnje mogu povrijediti dobre trgovačke običaje. Nadalje, člankom 64. istog Zakona određeno je što se ne podrazumijeva nepoštenim trgovanjem. Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona provodi Državni inspektorat i druge inspekcije i carinska tijela sukladno ovlaštenjima utvrđenim posebnim zakonima.

Glede Zakona o obveznim odnosima (u daljnjem tekstu Zakon) treba istaći slijedeće.

Temeljne smjernice kojih se sudionici obveznih odnosa trebaju držati uređena su osnovnim načelima toga Zakona. Uz osnovno načelo slobode uređivanja obveznih odnosa (prema kojem sudionici u prometu slobodno uređuju obvezne odnose, a ne mogu ih uređivati suprotno Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima i moralu društva), kao značajnija navodimo načelo ravnopravnosti sudionika u obveznom odnosu, načelo savjesnosti i poštenja (sudionici obveznih odnosa su se u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa dužni pridržavati načela savjesnosti i poštenja), načelo zabrane zlouporabe prava (zabranjeno je ostvarivanje prava iz obveznog odnosa suprotno svrsi zbog koje je ono propisom ustanovljeno ili priznato), načelo zabrane prouzročenja štete (svatko se dužan uzdržati od postupka kojim se drugome može prouzročiti šteta), načelo dužnosti ispunjenja obveze itd.

Ugovor je sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora. Pretpostavke koje moraju biti ispunjene za sklapanje valjanog ugovora su pravna i poslovna sposobnost ugovornih strana, valjano i suglasno očitovanje volje, moguća, dopuštena, određena ili određiva činidba, te određeni oblik samo u slučaju ako je zakonom propisan ili ako su ugovorne strane valjanost ugovora uvjetovale posebnim oblikom. Ukoliko nisu ispunjene neke od naprijed navedenih pretpostavki valjanosti ugovora, ugovor je nevaljan (ništetan ili pobojan).

Ništetan je ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Pobojan je onaj ugovor kojeg je sklopila ograničeno poslovna sposobna osoba, kad je pri njegovu sklapanju bilo mana volje te i u drugim zakonom propisanim slučajevima. Primjerice, ništetni su zelenaški ugovori, nemoralni ugovori, prividni ugovori itd. Ugovor sklopljen uslijed prijetnje, zablude ili prijevare bio bi pobojan.

U vezi ugovorne kazne napominje se da vjerovnik i dužnik mogu ugovoriti da će dužnik platiti vjerovniku određeni novčani iznos ili pribaviti neku drugu materijalnu korist ako ne ispuni svoju obvezu ili ako zakasni s njezinim ispunjenjem ili ako je neuredno ispuni. Ugovorna kazna može biti ugovorena samo za novčane obveze. Stoga bi odredba kojom bi se ugovorna kazna ugovorila za novčane činidbe bila ništetna.

Ugovorne strane mogu zaštitu svojih prava, vezanu za neispunjenje ugovornih obveza, utvrđenje ništetnosti ili poništaj ugovora, ostvariti podnošenjem tužbe u parničnom postupku. Pravo zahtijevati poništaj pobojnog ugovora prestaje istekom roka od jedne godine od saznanja za razlog poboynosti odnosno od prestanka prisile, a u svakom slučaju pravo zahtijevati poništaj pobojnog ugovora prestaje istekom roka od tri godine od sklapanja ugovora. Pravo na isticanje ništetnosti se ne gasi.

Slijedom navedenoga, ocjena i odlučivanje o tome da li bi u ugovorima sklopljenim između trgovačkih lanaca i proizvođača i/ili dobavljača postojala koja od naprijed navedenih okolnosti u nadležnosti je suda koji o tome odlučuje u granicama zahtjeva stavljenih u parničnom postupku nakon utvrđivanja svih odlučnih činjenica. Vlada Republike Hrvatske, kao izvršna vlast, to nije ovlaštena činiti.

S poštovanjem,

